

המוסד לביטוח לאומי
מינהל המחקר והתכנון

עיקרי ההתפתחויות והמגמות במערכת הביטוח הלאומי

2021

המוסד לביטוח לאומי
מינהל המחקר והתכנון

עיקרי ההתפתחויות והמגמות במערכת הביטוח הלאומי

2021

תוכן עניינים

1

מבוא

3	פעילות הביטוח הלאומי במהלך מגפת הקורונה
6	תיקוני חקיקה באבטלה ינואר – יוני 2021
7	תיקוני חקיקה באבטלה יולי – דצמבר 2021
9	תיקוני חקיקה בדמי לידה
10	תיקוני חקיקה בפגיעה בעבודה
11	תיקוני חקיקה בנכות כללית
13	שינויי חקיקה כלליים - 2021
14	שירות לקוחות
15	אזרח ותיק ושירים
17	סיעוד
18	נכות כללית
19	שירותים מיוחדים לנכים
19	גמלה לילד נכה
20	ניידות
21	הבטחת הכנסה
22	מזונות
23	אימהות
25	ילדים
26	נפגעי עבודה
27	שירות מילואים
28	אבטלה
30	אסירי ציון
30	שיקום מקצועי
31	נפגעי איבה
31	זכויות עובדים בפשיטת רגל ופירוק תאגיד
32	יעוץ לאזרח הוותיק ולמשפחתו
32	אמנות בינלאומיות
33	תשלום דמי ביטוח
34	קרנות הביטוח הלאומי

מבוא

המוסד לביטוח לאומי הוא עמוד התווך של מערכת הביטחון הסוציאלי של מדינת ישראל. לביטוח הלאומי תפקיד מרכזי בהקטנת ממדי העוני, בצמצום האי-שוויון ובהגנה על הפרט מפני אי-ודאות כלכלית וחברתית. הביטוח הלאומי גם פועל להוביל ולעצב את מדיניות הרווחה של מדינת ישראל.

תכליתו של הביטוח הלאומי היא למנוע מצוקות חברתיות וכלכליות ולחזק את הלכידות והסולידריות החברתית. כליו העיקריים הם התשלומים (הקצבאות והגמלאות) שניתנים חלקם באופן אוניברסלי לכלל תושבי המדינה (לדוגמה קצבת הילדים או קצבת הזיקנה) וחלקם באופן סלקטיבי למי שנמצא מתאים לקבלם. יעילותן של גמלאות אלו נמדדת ביכולתן לצמצם אי-ודאות כלכלית ולמנוע סיכוני פרנסה זמניים ומתמשכים.

חזון הביטוח הלאומי

המוסד לביטוח לאומי הוא הגוף המקצועי והמוביל בתחום הביטחון הסוציאלי בישראל.

מדיניות – הביטוח הלאומי פועל על-פי חוק ליישום מדיניות הרווחה של מדינת ישראל, והוא שותף משפיע בהתוויית עקרונות מדיניות זו ובשמירה עליהם: ערבות הדדית, הקטנת הפערים בחברה, צמצום העוני והבטחת קיומה של מערכת הביטחון הסוציאלי לאורך זמן.

שירות – הביטוח הלאומי פועל באופן יזום, ביעילות ותוך גילוי רגישות לכבוד האדם, כך שכל מבוטחת ומבוטח יוכלו למצות את זכויותיהם. דרכו של הביטוח הלאומי תהיה מושתתת על חתירה מתמדת למצוינות, תוך התאמה לצרכים המשתנים של מקבלי השירות ושמירה על קשר רציף עם המבוטחים והקהילה.

איכות – הביטוח הלאומי הינו אבן שואבת לכוח אדם מקצועי, איכותי וערכי, המבצע את עבודתו מתוך תחושת שליחות, אחריות ושייכות. הביטוח הלאומי פועל לפיתוח המשאב האנושי ולשיפור מתמיד של הכלים העומדים לרשותו.

הביטוח הלאומי במספרים

הביטוח הלאומי מספק שירות לכ-9 מיליון תושבי מדינת ישראל. בשנת 2021 שילם הביטוח הלאומי קצבאות לתושבי ישראל בסכום כולל של כ-108 מיליארד ש"ח לעומת 122 מיליארד ש"ח בשנת 2020.

כבכל שנה, גם בשנת 2021 הפעיל הביטוח הלאומי כ-30 תוכניות סוציאליות הכוללות כ-130 סוגי תשלומים ושירותים, הכוללים בין היתר את קצבאות הזיקנה, קצבאות הילדים, גמלת סיעוד, הגמלה להבטחת הכנסה וקצבאות הנכות למיניהן.

בנוסף לאלה, בשנת 2021 המוסד השקיע באמצעות חמשת קרנות הביטוח הלאומי סך של כ-210 מיליון ש"ח בפיתוח שירותים חברתיים. הקרנות סייעו ומימנו כ-250 שירותים חברתיים – הן בבנייה, שיפוץ והצטיידות והן בהפעלת תוכניות חברתיות.

בביטוח הלאומי כ-4,000 עובדים שנתנו מענה בשנת 2021 לכ – 61 מיליון פניות, לעומת 79 מיליון ב 2020, עם מבטחים בכל ערוצי השירות: קבלת קהל בכ-80 סניפים ומרכזי שירות, פניות באמצעות הטלפון, אתר האינטרנט, ועמדות שירות עצמי.

פעילות הביטוח הלאומי במהלך מגפת הקורונה

במרס 2020 פרצה מגפת הקורונה בישראל ומה שהחל כמשבר בריאותי הפך במהרה למשבר כלכלי, שהביא להוצאתם של עובדים רבים לחופשה כפויה ללא תשלום (חל"ת), שהגיעו לפתחו של הביטוח הלאומי. מחד עלה הצורך למצוא פתרונות יצירתיים במגבלות החוק והנתונים שהיו ברשות הביטוח הלאומי, מאידך עלה הצורך למצוא פתרונות שימימים ומהירים שיאפשרו שימוש במערכת אבטלה לתשלום דמי אבטלה לעובדים שלמעשה לא פוטרו, כמו גם מתן הקלות שנועדו להקל על מעסיקים ועובדים. תגובת הביטוח הלאומי למציאות החדשה הייתה קידום יוזמות חקיקה, שינוי מדיניות וביצוע התאמות ארגוניות מתואם למשבר, לטובת טיפול מיטבי במבוטחים. ממרס 2020 ועד ינואר 2021 נחקקו בסך הכול 30 תיקוני חקיקה שמטרתם לשפר את תנאי הזכאות ואת תנאי קבלת דמי אבטלה, ניתנו מענקים על ידי המדינה לעידוד תעסוקה ומענקים לצורך תמיכה במקבלי דמי אבטלה ממושכת, במשפחות ובקשישים. יתרה מזו, נקט הביטוח הלאומי בפעילות פרואקטיבית לחיפוש פתרונות עבור המבוטחים, בשינויים משמעותיים בשירות הניתן למבוטחים והרחבת הדיגיטציה ככלי ליישום הפתרונות שנמצאו. הסקירה הבאה מציגה את האתגר שעמד בפני הביטוח הלאומי בעקבות מגפת הקורונה והאמצעים שנקטו על ידו כהתמודדות עם המשבר הכלכלי.

הביטוח הלאומי והתפרצות מגפת הקורונה

המוסד לביטוח לאומי הוא הגוף המינהלי המופקד על חוק הביטוח הלאומי ועל חוקי מדינה אחרים המבטיחים הכנסה לתושבי ישראל¹ ומטרתו כמבטח היא לצמצם פגיעה אפשרית בפרנסת המבוטחים בתקופה של מצוקה זמנית או מתמשכת כתוצאה מסיכונים חיים בסיסיים.

במרס 2020 פרצה מגפת הקורונה בישראל ומה שהחל כמשבר בריאותי הפך במהרה למשבר כלכלי. כמו ממשלות רבות בעולם, אף ממשלת ישראל נקטה באמצעים לבלימת התפשטות המגפה בהם סגרים, הגבלת התקהלויות והגבלת תנועת התושבים לצורך השגת "ריחוק חברתי", בידודים לאנשים שחלו ולאילו שבאו במגע איתם, אכיפה ואיכון מכשירים סלולריים, חקירות אפידמיולוגיות וסגירת נמל התעופה ליוצאים ולבאים בשערי המדינה. צעדים אלה הביאו בין היתר להפסקת הלימודים במוסדות החינוך ולסגירת בתי עסק וכתוצאה מכך לפיטורם של עובדים רבים או הוצאתם לחופשה כפויה ללא תשלום (להלן "חל"ת") לתקופה שאינה מוגבלת בזמן. ישנם בתי עסק כמו גם משרדי ממשלה שהמשיכו לתפקד במתכונת מצומצמת על ידי העסקה חלקית של עובדיהם וישנם מקומות עבודה שאפשרו לעובדיהם לעבוד מביתם באופן מלא או חלקי².

תגובת המוסד לביטוח לאומי למשבר הכלכלי

כאמור המשבר הכלכלי שהחל בעקבות המשבר הבריאותי הביא לעליה מסיבית במספר העובדים שנתרו ללא הכנסה ולמצוקה כלכלית בעיקר בקרב אוכלוסיות פגיעות הנמצאות בליבת הפעילות של הביטוח הלאומי, המהווה את חוד החנית במתן רשת ביטחון סוציאלית לאזרחי ישראל. הביטוח הלאומי נדרש להגיב במהירות וביעילות למציאות החדשה שהחלה במרס 2020 בשני מישורים - (1) קידום יוזמות חקיקה ומדיניות לשיפור הביטחון הסוציאלי בתקופה זו (2) שינוי מדיניות וביצוע התאמות ארגוניות לטובת טיפול מיטבי במבוטחים, המתואם למשבר. האחרון בא לידי ביטוי

¹ חוק הביטוח הלאומי שהתקבל בכנסת בנובמבר 1953 והופעל באפריל 1954, הוא הנדבך המרכזי במערכת הבטחת הכנסה בישראל. תחילה כלל החוק שלושה ענפי ביטוח בלבד: זקנה ושארים, אימהות ונפגעי עבודה. במשך השנים החוק הורחב ותוקן והוא כולל ענפי ביטוח נוספים, כגון נכות כללית, ילדים, אבטלה וסיעוד.

² אחדות, משבר הקורונה ושוק העבודה בישראל, המרכז האקדמי רופין

בפעילות פרואקטיבית לחיפוש פתרונות עבור המבוטחים, שינויים משמעותיים בשירות הניתן על ידי הביטוח הלאומי והרחבת הדיגיטציה ככלי ליישום הפתרונות שנמצאו. בין הצעדים שנעשו במישור זה ניתן למצוא קיום ועדות רפואיות (לקביעת נכות רפואית עבור תובעי קצבת נכות או פגיעה בעבודה) ללא נוכחות המבוטחים, ובהסתמכות על מסמכים רפואיים, הארכת תום זמניות לזכאויות לקצבאות הנכות, הקמת שני מוקדים טלפוניים נוספים לחירום וניתוב חלק משיחות המוקד לסניפים, ביצוע הערכת התלות של מבוטח סיעודי על בסיס מסמכים רפואיים בלבד, צמצום פעילות גביית חובות למבוטחים לא שכירים בעלי חוב וכן צמצום פעילות אכיפה והוצל"פ, אי גביית חובות חדשים ממקבלי קצבאות, פנייה יזומה למעסיקים לשידור טופס נתוני שכר עובדים ישירות לביטוח הלאומי, מיצוי זכויות למבוטח אשר לא אושרה זכאותו לדמי אבטלה (בעיקר בהבטחת הכנסה וקצבת אזרח ותיק), פיתוח טפסים מקוונים באתר בנושאי אבטלה, אזרח ותיק, תביעה למענק דיווח חזרה לעבודה ועוד, הקמת אתר ייעודי לקורונה ופיתוח טפסים מקוונים חדשים, ביצוע קמפיינים ופרסומים להתמודדות עם המשבר בערוצים השונים ושדרוג המערכות הפנימיות לטובת ייעול עבודת הפקיד ושימוש ברובוטים בטיפול בתביעות אבטלה.

אולם יחד עם הפעולות לעיל נדרש הביטוח הלאומי לפתרונות יצירתיים וחדשים עבור עובדים רבים שנפלטו משוק העבודה ולא היו זכאים לדמי אבטלה ועבור עובדים שהיו זכאים לדמי אבטלה אך קיבלו סכומים מופחתים מסיבות שונות. לשם כך פעל הביטוח הלאומי במישור הפוליטי והיווה נדבך מרכזי, בשיתוף עם משרד האוצר והכנסת, לקידום חוקים ותקנות לשעת חירום אשר יטיבו עם עובדים שנקלעו למצוקה כלכלית בעקבות המגפה.

חוקים ותקנות שנחקקו בעקבות התפרצות המגפה והמשבר הכלכלי

ממרס 2020 ועד ינואר 2021 נחקקו בסך הכול 30 תיקוני חקיקה, שניתן לחלקם לשתי קבוצות לפי מטרתן: (א) תיקוני חקיקה שמטרתם לשפר את תנאי הזכאות ואת תנאי קבלת דמי אבטלה, על ידי הקלה בתנאי הזכאות לדמי אבטלה לעובדים שחדלו לעבוד ואינם זכאים לדמי אבטלה ללא תיקוני החקיקה, או על ידי שיפור דמי האבטלה, קרי מספר ימי התשלום וסכומי התשלום. (ב) מענקים שניתנו על ידי המדינה לעידוד תעסוקה ומענקים שניתנו לצורך תמיכה במקבלי דמי אבטלה ממושכת, במשפחות ובקשישים, על ידי הגדלת הכנסתם.

מענקים

כלי נוסף להתמודדות עם המשבר הכלכלי היה תשלום מענקים חד פעמיים שמטרתם הייתה לתמוך באוכלוסיות שנפגעו כלכלית והתקשו לחזור למעגל התעסוקה ומענקים שמטרתם הייתה לעודד חזרה לשוק העבודה.

ממרס 2020 ועד יוני 2021 שולם מענק הסתגלות לכ-50 אלף³ בני 67 ומעלה אשר עבודתם הופסקה או שהוצאו לחל"ת (למשך 30 יום לפחות) ומפאת גילם לא היו זכאים לדמי אבטלה ואף התקשו למצוא עבודה חדשה. באפריל 2020 הוחלט על תשלום מענק חד פעמי למקבלי קצבאות: למשפחה שקיבלה באפריל 2020 קצבת ילדים, שולמו 500 ₪ לכל ילד שבגינו משתלמת הקצבה; למקבלי קצבת נכות⁴ במרס או באפריל 2020 שולם מענק בסך 500 ₪; למקבלי קצבת קיום (הבטחת הכנסה או מזונות) במרס או באפריל 2020, שולם מענק בסך 500 ₪; למקבלי גמלת סיעוד במרס או באפריל

³ אנשים שונים. הנתונים נכונים ל-20.7.2021

⁴ הכוונה למקבל אחת או יותר מהקצבאות הבאות: נכות כללית, ניידות, שירותים מיוחדים, ילד נכה (הזכאות למענק היא בעד כל ילד, גם אם יש יותר מילד נכה אחד במשפחה), פיצוי לנפגעי פוליו, פיצוי לנפגעי גזת, פיצוי לנפגעי עירוני דם (איידס), נכות מעבודה, מתנדבים, אסיר ציון נכה, נכה איבה, נכה צה"ל.

2020 שולם מענק בסך 450 ₪; תושב ישראל שהגיע לגיל פרישה והיה זכאי במרס או באפריל 2020 לקצבת אזרח ותיק, לקצבת שאירים (לרבות גמלאות אזרח ותיק ושאירים מיוחדות לעולים) או לקצבת תלויים (נכות מעבודה) היה זכאי למענק בסך 500 ₪; תושב ישראל שבנוסף לקצבת אזרח ותיק/שאירים/תלויים (נכות מעבודה) היה זכאי במרס או באפריל 2020 גם לגמלת הבטחת הכנסה, גמלת סיעוד או גמלת שירותים מיוחדים, היה זכאי לתוספת בסך 450 ₪ ליחידה משפחתית.

בד בבד לסיוע שניתן לעובדים שהוצאו לחל"ת, הביטוח הלאומי שמאז ומתמיד ראה חשיבות רבה בעידוד תעסוקה, החל בקידום פעולות לעידוד חזרה לשוק העבודה, בראשן קידום חוק לתשלום מענק חזרה לעבודה. מענק זה שולם למקבלי דמי אבטלה שנפלטו משוק העבודה למשך תקופה ארוכה, קיבלו דמי אבטלה במשך 75 ימים לפחות בתקופה שקדמה לחזרה לשוק העבודה וחזרו לשוק העבודה למשך 14 ימים לפחות, בין נובמבר 2020 ליולי 2021, בשכר הנמוך משכרם טרם האבטלה⁵. המענק שולם מיום החזרה לעבודה ועד ארבעה חודשים לכל היותר וחושב לפי שיעור מדמי האבטלה שקיבל, כאשר שיעור זה הינו למעשה שיעור הירידה בשכרו טרם האבטלה. בנוסף לאלו שולם מענק מוגדל למקבלי דמי אבטלה שקיבלו במשך 130 ימים לפחות בתקופה שקדמה לחזרה לשוק העבודה.

במסגרת חוק מענק עידוד עבודה לעיל הוכנסו תיקונים עקיפים לחוק הביטוח הלאומי שקבעו כי דמי אבטלה ייחשבו כהכנסה מעבודה (ולא כקצבה) לעניין גמלאות הבטחת הכנסה, מזונות, נכות כללית, אזרח ותיק ושאירים, כלומר דמי אבטלה הופחתו מגמלאות אלה בשיעור 40% במקום 100% כפי שהיה נהוג טרם תיקון החוק.

מענק נוסף שניתן היה מענק אבטלה ממושכת⁶ ששולם למקבלי דמי אבטלה שהתקשו לחזור לשוק העבודה. הזכאים למענק חד פעמי זה היו מקבלי דמי אבטלה למשך מאה ימים לפחות בין מרס לאוקטובר 2020 אשר שכרם הממוצע טרם האבטלה היה נמוך מהשכר הממוצע במשך, או למקבלי מענק הסתגלות (ראה לעיל) שקיבלו אותו למשך מאה ימים לפחות באותה תקופת זמן.

⁵ <https://www.btl.gov.il/Corona/backtowork/Pages/zakaut.aspx>

⁶ <https://www.btl.gov.il/Corona/Pages/MaanakAvtCont.aspx>

שינויי חקיקה הקשורים לקורונה - 2021

תיקוני חקיקה באבטלה ינואר – יוני 2021

- **קיצור תקופת האכשרה לדמי אבטלה** - תיקוני החקיקה אפשרו לעובדים שעבודתם הופסקה מסיבות שונות, לרבות פיטוריהם או הוצאתם לחל"ת על ידי מעסיקיהם, וצברו לפחות שישה חודשי אכשרה, לקבל דמי אבטלה.
- הזכאות של עובדים, שניצלו את ימי הזכאות המרביים שלהם או ששנת האבטלה שלהם הסתיימה, הוארכה ואפשרה לעובדים אלה להמשיך ולקבל דמי אבטלה עד יוני 2021 (כולל).
- בוטלו הפחתות בדמי האבטלה שהיו נהוגות טרם תיקוני החקיקה:
 1. ניכוי בגין חמשת הימים הראשונים באבטלה (להלן "ימי אמתנה")⁷.
 2. הגדלת דמי האבטלה למי שטרם מלאו לו 28 ויש עימו ילד - סכום דמי האבטלה למובטל שטרם מלאו לו 28 ויש עימו ילד חושב כמו מובטל שמלאו לו 28⁸.
 3. בוטלה ההפחתה בדמי האבטלה שהייתה נהוגה החל מהיום ה-126 לקבלת דמי האבטלה⁹.
 4. **קיצור תקופת החל"ת** המזכה בדמי אבטלה ל-14 יום: מי שהוצא לחל"ת זכאי לדמי אבטלה גם אם החל"ת הוא למשך 14 ימים לפחות (במקום 30 ימים).
 5. מי שנמצא **בהכשרה מקצועית** מטעם שירות התעסוקה קבל דמי אבטלה בשיעור מלא (ולא בשיעור של 70% כפי שהיה עד כה)¹⁰.
 6. תשלום דמי אבטלה בשיעור מלא **למובטל חוזר**: בתקופה זו לא קוצרו ולא הופחתו דמי האבטלה למובטל חוזר והיו בשיעור מלא (ולא בשיעור של 80% מהימים ו-85% מסכום דמי האבטלה כפי שהיה עד כה)¹¹.
 7. בוטלה ההגבלה לתשלום דמי אבטלה למקבל דמי אבטלה שקיבל במשך שנתיים עוקבות וניצל את זכאותו ב-11 החודשים שקדמו לחודש התשלום¹².

⁷חמשת ימי האבטלה הראשונים בכל ארבעה חודשי התייצבות רצופים, המתחילים בתאריך ההתייצבות הראשונה בשירות התעסוקה, אינם משולמים. ימים אלו אינם מופחתים ממכסת ימי האבטלה שלהם זכאי מקבל דמי האבטלה (להלן "ימי אמתנה").

⁸דמי האבטלה מחושבים כאחוז מהשכר הממוצע של מקבל האבטלה בששת החודשים שקדמו לאבטלה, תוך אבחנה בין בני 28 ומעלה לבין אלו שטרם מלאו להם 28, שמקבלים דמי אבטלה נמוכים יותר ללא התחשבות במצב המשפחתי.

⁹דמי האבטלה עבור 125 ימי האבטלה הראשונים אינם עולים על השכר הממוצע במשך והם מופחתים החל מהיום ה-126 לקבלתם לשני שלישים מהשכר הממוצע במשך לכל היותר.

¹⁰מקבלי דמי אבטלה הנמצאים בהכשרה מקצועית מקבלים 70% מדמי האבטלה.
¹¹מובטל חוזר מגיל 40 ומעלה זכאי במהלך 4 שנים לקבל תשלום דמי אבטלה לתקופה מרבית אחת ועוד 80% של תקופה מרבית נוספת. מובטל חוזר שהשלים קבלת אבטלה של 180%, לא יהיה זכאי יותר לדמי אבטלה עד לתום 4 השנים, אלא אם יחול שינוי במספר הימים להם זכאי בעקבות שינוי במספר התלויים בו או בגילו. דמי האבטלה בתקופה המרבית הנוספת הינם 85% מדמי האבטלה המשולמים בתקופה המרבית הרגילה.

¹²מובטל חוזר מגיל 40 ומעלה שקיבל דמי אבטלה בשנה מסוימת וחזר לקבל דמי אבטלה בשנה שלאחריה, ומספר הימים בחודש קבלת דמי האבטלה וב-11 החודשים שקדמו לו, עלה על התקופה המרבית הקבועה לגביו בחוק, לא קיבל תשלום על חודש זה. בדיקה זו נעשית מדי חודש.

הארכת תקופת הזכאות לדמי אבטלה

- הביטוח הלאומי דאג להארכת תשלום דמי האבטלה אוטומטית עד ל-30.6.2021 למי שהסתיימה לו שנת האבטלה, וזאת, ללא צורך להגיש תביעה חדשה לדמי אבטלה.
 - בתקופה זו תשלום דמי האבטלה השתנה בהתאם לשיעור האבטלה במשק, לפי פרסומי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.
 - למי שסיים את ימי האבטלה עפ"י חוק:
 - (1) **שלב ראשון - תשלום רגיל**: כל עוד שיעור האבטלה במשק היה גבוה מ-10%, תשלום דמי האבטלה נמשך כרגיל, כפי שהיה לפני כן.
 - (2) **שלב שני - תשלום מופחת**: כשיעור האבטלה במשק היה בין 7.5% ל-10%, תשלום דמי האבטלה הופחת למי שנגמרו לו ימי האבטלה. 30 יום לאחר פרסום שיעור האבטלה, שולמו דמי אבטלה בשיעור של 90% מהסכום ששולם קודם.
 - (3) **שלב שלישי - הפסקת התשלום**: אם שיעור האבטלה במשק ירד מתחת ל-7.5%, תשלום דמי האבטלה נפסק לאחר 30 יום מפרסום שיעור האבטלה. כלומר, מי שנגמרו לו ימי האבטלה, הפסיק להיות זכאי לדמי אבטלה ב-30.6.2021 או 30 יום לאחר ששיעור האבטלה ירד מתחת ל-7.5%, המוקדם מביניהם.
- חשוב** - בתקופה זו דמי האבטלה לא חושבו מחדש, היינו, אם העובד התחיל לעבוד בעבודה חדשה בשכר נמוך יותר והוציאו אותו שוב לחלי"ת או שהוא פוטר, יכול היה להמשיך ולקבל דמי אבטלה לפי הבסיס הגבוה של עבודה קודמת.

תיקוני חקיקה באבטלה יולי – דצמבר 2021

בעקבות שינויי חקיקה, החל מחודש יולי 2021 ניתנו הטבות למובטלים ולנשים בהיריון.

• הארכת הזכאות לדמי אבטלה למי שמלאו 45 שנה

- החל ב-1 ביולי 2021, הוארכה הזכאות לדמי אבטלה לבני 45 ומעלה שקיבלו אבטלה בתקופת הקורונה, ועונים על תנאי הזכאות להארכה:
 - א. גיל - מלאו לך 45 שנים עד 1.7.2021 (כולל). כלומר, נולדת עד 1.7.1976 (כולל).
 - ב. קבלת דמי אבטלה בתקופת הקורונה – מי שקיבל דמי אבטלה עבור חלק או מלוא ימי האבטלה לפי חוק, (ולא עפ"י תקנות לשעת חרום), בין החודשים מרץ 2020 עד יוני 2021.
 - ג. מי שסיים את ימי האבטלה בחודשים ינואר או פברואר 2020 (לפני הקורונה), וקיבל דמי אבטלה בתקופת הקורונה רק בשל 'תקנות חירום משבר הקורונה', לא זכאי להארכה.
 - ד. מי שענה על תנאי הזכאות, זכאי לתוספת ימי אבטלה בשיעור של 50% מימי האבטלה שעמדו לרשותו מכוח הזכאות המקורית תחילת משבר הקורונה, וכן לתוספת של 50% ממספר ימי האבטלה שקיבל בגין תקופת האכשרה המקוצרת. בנוסף, רשאים בני ה-45 ומעלה לנצל ימי אבטלה נוספים שעמדו לזכותם מכוח הדין, אם לא נוצלו, וזאת עד ליום 31.12.2021.

• **תשלום דמי אבטלה ביחד עם קצבה נוספת**

1. הזכאות לקבל דמי אבטלה ביחד עם קצבה נוספת הוארכה עד ל-31.12.21. בתקופה זו, דמי האבטלה לא נלקחו בחשבון ככפל קצבאות אלא כהכנסה מעבודה.
2. הקצבאות הנוספות הן: דמי מזונות, הבטחת הכנסה, קצבת אזרח ותיק (לנשים מגיל 62 עד 67), קצבת שאירים וקצבת נכות כללית (תוספת עבור בני זוג וילדים).
3. תשלום ללומד בהכשרה מקצועית- הזכאות לקבל דמי אבטלה בשיעור 100% למובטל שלומד בהכשרה מקצועית מטעם שירות התעסוקה הוארכה עד ה-31.12.21. (ולא בשיעור של 70%).

• **גיל פרישה - מענקים**

1. הוארכה הזכאות למענק הסתגלות לבני 67 ומעלה עד 30.9.21
 2. הזכאות לקבלת המענק למשך 3 חודשים נוספים, ניתנה למי שקיבל מענק הסתגלות בחודש יוני 2021, גם אם הוא קיבל מענק חלקי.
 3. מענק שולם למי שלא חזרו לעבודה. חזרה לעבודה שללה את המשך הזכאות למענק.
- סכום המענק:** בחודשים יוני ויולי שולם מענק בשיעור 90% מסכום מענק הזכאות. באוגוסט שולם מענק בשיעור 80%, ובספטמבר שולם מענק בשיעור 70%.
4. **הטבות לנשים שילדו בתקופת הקורונה:** ביטוח לאומי שילם דמי לידה לנשים שנכנסו להיריון בזמן ששהו באבטלה וילדו עד 31.12.21

• **מתן הטבות למובטלים החוזרים למעגל התעסוקה (הסכם מכוח סעיף 9)**

1. המוסד שילם מענקים (עד 4 מענקים בהתאם לתנאי הזכאות בהסכם) למבוטחים שנקלעו לתקופת אבטלה ממושכת וכן: (א) לא היו מועסקים 75 ימים ברציפות בתכוף לפני 31.1.2021; (ב) בתקופה שהחל מיום 1 במרץ 2020 ועד ליום 31 בינואר 2021 היו זכאים ל 75 ימי אבטלה.
2. תוספת למענקים האמורים, בסך של 1,500 ₪ (עד שניים) שולמה למבוטחים שלא היו מועסקים במשך 130 ימים רצופים בתכוף לפני ה 31.1.2021 וכן היו זכאים ל 130 ימי דמי אבטלה, אם התמידו בעבודתם, חודש או ארבעה חודשים - בהתאמה.
3. המענקים וכן תוספת למענקים הובאו בחשבון כהכנסה מעבודה לעניין מבחני הכנסות לצורך גמלאות הביטוח הלאומי בלבד, ולא לכל דין אחר.

התיקון האריך את ההסכם מחודש מרס 2021, שקבע את זכאותו של מובטל ששב לעבוד החל מיום 1.2.2021 ועד 30.4.2021 [וזאת בשכר נמוך מזה שהרוויח לפני שיצא לחל"ת או פוטר], כדלקמן:

- א. חזרו לעבודה בחודשים פברואר - מרץ – יכלו לצבור את 4 חודשי העבודה עד לחודש יולי 2021, או תוך 4 חודשים ממועד החזרה לעבודה, לפי המוקדם.
- ב. חזרו לעבודה בחודשים אפריל-יוני – יכלו לצבור את 4 חודשי העבודה עד סוף אוקטובר, או תוך 4 חודשים ממועד החזרה לעבודה, לפי המוקדם.

ג. חזרו לעבודה בחודש יולי- יכלו לצבור שלושה חודשי עבודה, וזאת עד סוף אוקטובר, או תוך 3 חודשים ממועד החזרה לעבודה, לפי המוקדם.

תיקוני חקיקה בדמי לידה

• תשלום דמי לידה לנשים שילדו בינואר- יוני 2021

1. אישה שהפסיקה לעבוד לפני שנכנסה להיריון קיבלה דמי לידה
2. אישה שילדה במהלך התקופה מ- 1.8.20 עד 30.6.21, והיתה זכאית לדמי אבטלה עד יום הלידה - היתה זכאית לדמי לידה.
3. תשלום מיוחד ליולדת בתקופת אבטלה שאינה זכאית לדמי לידה :
 - א. אישה שילדה במהלך התקופה מ- 1.3.20 עד 30.6.21, וקיבלה דמי אבטלה לפני הלידה, ולא היתה זכאית לדמי לידה מלאים, כיוון שלא צברה תקופת אכשרה או שצברה תקופת אכשרה חלקית, קיבלה תשלום באופן הבא :
 - מי שלא צברה תקופת אכשרה - קיבלה תשלום מיוחד עבור 15 השבועות לאחר הלידה.
 - מי שצברה תקופת אכשרה חלקית - קיבלה דמי לידה עבור 8 שבועות ותשלום מיוחד עבור 7 שבועות לאחר הלידה.
 - ב. סכום התשלום המיוחד היה בגובה דמי האבטלה שהיו מגיעים לה אם לא היתה יולדת.

• תשלום דמי לידה לנשים שילדו ביולי – דצמבר 2021

1. על מנת להיות זכאית לקבלת דמי הלידה יש לעמוד בשני תנאים :
 - א. הלידה אירעה בין ה-1.7.21 ועד 31.12.21.
 - ב. היולדת קיבלה דמי אבטלה לפני ה-30.6.21 בזמן שהייתה בהיריון.
 2. תקופת הזכאות לדמי לידה נקבעה בהתאם לתקופת האכשרה שצברה היולדת לפני יום הפסקת קבלת דמי אבטלה (במקום לפני יום הפסקת העבודה).
- חשוב,** חודשים שבהם קיבלה היולדת דמי אבטלה נכללים בתקופת האכשרה.
- סכום דמי הלידה חושב בהתאם לשכר של היולדת בחודשי העבודה שקדמו למועד הפסקת העבודה.

• מענק בסכום של 18 ימי זכאות נוספים לדמי לידה

- אישה שהיתה זכאית לדמי לידה בשל תקנות משבר הקורונה - קיבלה גם מענק בסכום של 18 ימי זכאות נוספים לדמי הלידה ששולמו לאחר אישור דמי הלידה באופן אוטומטי לחשבון הבנק, ללא הגשת תביעה.
- א. אישה שילדה בחודשים יולי ואוגוסט 2021 - המענק שולם לה בחודש אוגוסט 2021.
 - ב. אישה שילדה בחודשים ספטמבר 2021 עד דצמבר 2021 - המענק שולם לה עד שבועיים מיום הלידה.

• הגשת תביעה לדמי לידה במהלך ההיריון

אישה שהייתה מעוניינת להגיש תביעה לדמי לידה במהלך ההיריון, יכלה להגיש תביעה עם תאריך לידה משוער, אך לא לפני 9 שבועות מיום הלידה המשוער.

• דמי לידה לעובדת עצמאית

עובדת עצמאית שילדה במהלך שנת 2021 - חושבו לה דמי הלידה, בהתבסס על שכרה לפי השומה של שנת 2019, או השומה של שנת 2020 או המקדמות של שנת 2021 - הגבוה מביניהם.

• תוספת לדמי לידה ליולדות עד ליום 31.12.2021 (תיקון עקיף מס' 225)

1. במסגרת התיקון האמור, תוקן בתיקון עקיף גם חוק הביטוח הלאומי ונקבע בו כי יולדת בתקופה שמיום 1.7.2021 ועד 31.12.2021, אשר זכאית מכוח הוראת החוק המטיבה (לעניין מי שאין לה תאריך קובע בשל שהותה בחל"ת), תהא זכאית לתוספת תשלום בשווי של 18 ימי דמי לידה, כפי ששולמו לה.
2. יולדת בין החודשים יולי לדצמבר 2021, אשר הייתה זכאית לדמי אבטלה לפני יולי 2021, היתה זכאית לדמי לידה מלאים, בהתבסס על שכרה לפני יציאת לחל"ת. יולדת עצמאית אשר ילדה בתקופה האמורה, יכלה להתבסס לצורך חישוב דמי הלידה על הכנסתה בשנת המס 2019 או 2020 או 2021 (במקום שנת הלידה או השנה שקדמה לה בלבד).

תיקוני חקיקה בפגיעה בעבודה

מי שחלה בקורונה, כתוצאה מחשיפה לחולה במקום העבודה יוכר כנפגע בעבודה, בהתאם לעמידתו בתנאי הזכאות:

- מבוטח בביטוח נפגעי עבודה (עובד שכיר, עובד עצמאי, מי שהיה בהכשרה מקצועית וכד')
- נפגע בתאונת עבודה
- המציא לביטוח הלאומי "תעודה רפואית ראשונה לנפגע בעבודה", שבה רשומה האבחנה הרפואית והתקופה שבה אינו מסוגל לעבוד, בצירוף לטופס התביעה.
- לא עבד כתוצאה מהפגיעה.

תיקוני חקיקה בנכות כללית

• קצבת נכות כללית

- סכום קצבת נכות כללית עלה רטרואקטיבית מינואר 2021, כפי שמופיע בטבלה בהמשך. תשלום הקצבה לתקופה הרטרואקטיבית הועבר אוטומטית לחשבון הבנק בשתי פעימות:
1. ב- 28.11.21 קיבלו החוזר חד פעמי עבור השלמת הקצבה לחודשים ינואר עד יוני 2021.
 2. ב- 22.12.21 קיבלו החוזר עבור השלמת הקצבה לחודשים יולי עד נובמבר 2021.
 3. מקצבת חודש דצמבר 2021 קיבלו את סכום הקצבה החדשה (כפי שמפורט בטבלה בגמלה).

• מקבלי קצבת שירותים מיוחדים

- סכום קצבת שירותים מיוחדים עלה רטרואקטיבית מינואר 2021, כפי שמופיע בטבלה (בגמלה). תשלום הקצבה לתקופה הרטרואקטיבית הועבר אוטומטית לחשבון הבנק באופן הבא:
1. החזרים עבור חודשים ינואר - יוני 2021 שולמו במענקים בחודשים מרץ 2021 ויוני 2021.
 2. ב- 22.12.21 שולם סכום חד פעמי כהחזר עבור השלמת הקצבה לחודשים יולי עד נובמבר 2021.
 3. מקצבת חודש דצמבר 2021 שולם סכום הקצבה החדשה (כמפורט בטבלה).

• תוספת עבור נכה מונשם ברמת תלות 188%

- סכום התוספת לילד מונשם עלה רטרואקטיבית מינואר 2021 והוא שולם ישירות לחשבון הבנק כמו בפירוט מעלה, עבור מקבלי קצבת שירותים מיוחדים.

• הטבות נוספות למקבלי קצבת שירותים מיוחדים:

תוספות לתקופה רטרואקטיבית:

1. תוספת עבור ילד עד גיל 3 - מאוקטובר 2021 מקבל קצבת שר"מ שיש לו ילד עד גיל 3- קיבל תוספת לקצבה בסך 954 ₪ עבור הילד. ניתן לקבל את התוספת עבור 2 ילדים לכל היותר.
2. תוספת למעסיק 2 עובדים זרים -מיולי 2021 מקבל קצבת שר"מ ברמת תלות 188% או יותר, המעסיק 2 עובדים זרים בפועל, היה זכאי בתנאים מסוימים, לתוספת לקצבה בסך 5,641 ₪.

• מקבלי קצבת ילד נכה

- סכום קצבת ילד נכה עלה רטרואקטיבית מינואר 2021, כפי שמופיע בטבלה (בגמלה).
1. תשלום הקצבה לתקופה הרטרואקטיבית הועבר אוטומטית לחשבון הבנק באופן הבא:
 - החזרים עבור חודשים ינואר - יוני 2021 שולמו במענקים בחודשים מרץ 2021 ויוני 2021.
 - ב- 28.11.21 קיבלו החוזר חד פעמי עבור השלמת הקצבה לחודשים יולי עד נובמבר 2021 (כולל תוספת למונשם).
 2. ב- 23.12.21 קיבלו החוזר עבור השלמת הקצבה לחודש דצמבר 2021.

• **תוספת קצבה עבור ילדים מונשמים ברמת זכאות 100% ו-188%**
סכום התוספת לילד מונשם עלה רטרואקטיבית מינואר 2021 והוא שולם ישירות לחשבון הבנק כמו בפירוט מעלה, עבור מקבלי קצבת שירותים מיוחדים.

• **מקבלי קצבת אזרח ותיק עם השלמה לנכות**
סכום קצבת אזרח ותיק עם השלמה לנכות עלה רטרואקטיבית מינואר 2021.

1. נכה שהגיע לגיל הפרישה לפני ינואר 2021 ומקבל קצבת אזרח ותיק עם השלמה לנכות :

א. הפרשים עבור חודשים ינואר עד יוני 2021, שולמו במענקים בחודשים מרץ 2021 ויוני 2021.

ב. ב- 28.12.21 שולמו הפרשים עבור השלמת הקצבה לחודשים יולי עד דצמבר 2021, בסך 190 ש"ח עבור כל חודש, לנכים בכל הדרגות.

2. נכה שהגיע לגיל הפרישה אחרי ינואר 2021 ומקבל קצבת אזרח ותיק עם השלמה לנכות :

תשלום הקצבה לתקופה הרטרואקטיבית הועבר באופן אוטומטי לחשבון הבנק בשתי פעימות :

א. ב- 28.11.21 שולמו הפרשים עבור השלמת הקצבה לחודשים ינואר עד יוני 2021, בהתאם לזכאות לקצבה בחודשים אלה.

ב. ב- 28.12.21 שולמו הפרשים עבור השלמת הקצבה לחודשים יולי עד דצמבר 2021, בהתאם לזכאות לקצבה בחודשים אלה.

ג. התיקון קבע הארכת המתווה לתשלום דמי בידוד עד ליום 31.12.2021 וכן תשלום דמי בידוד להורה מחוסן ששהה עם ילדו מתחת לגיל 16 השוהה בבידוד.

"עובד השוהה בבידוד"

הבחנה בין שלושה סוגי עובדים ושיעור זכאותם לדמי בידוד :

א. "עובד בבידוד מזכה" - מחוסן/מחלים/מנוע חיסון/עובד קטין /שוהה בבידוד בשל חובת בידוד שחלה על ילדו, שנעדר מעבודתו בשל כניסתו לבידוד יהיה זכאי לתשלום מלא של דמי הבידוד, בכפוף לעמידה בתנאי החוק.

ב. "עובד השוהה בבידוד" - עובד שלא התחסן ושאינו מנוע חיסון, יהיה זכאי לתשלום בשיעור של 75% מדמי הבידוד בכפוף לעמידה בתנאי החוק.

ג. "הורה מלווה" - עובד שנדרש לשהות בבידוד עם ילדו, גם אם אינו מחוסן או מחלים, יהיה זכאי לתשלום מלא של דמי הבידוד [הורים יכולים להיעדר לסירוגין במהלך תקופת הבידוד של ילדם].

צמצום תקופת הזכאות לדמי בידוד – הזכאות לדמי הבידוד תינתן אך ורק לתקופה המינימלית האפשרית בצו בידוד בית, קרי - 7 ימים.

- א. ניכוי ימי מחלה בגין ימי בידוד – במקום 4 ימי מחלה, ינוכו לכל היותר 3 ימים.
- ב. הארכת התקופה להגשת תביעה למוסד - התקופה להגשת בקשות לקבלת שיפוי תעמוד על 90 יום מתום החודש שבו שהה העובד בבידוד (במקום 60 כיום). עם זאת, תביעות ראשונות למוסד יוגשו מיום 15.10.21.
- ג. שיפוי בגין עליות נלוות - נקבע כי תקרת השיפוי לעלויות הנלוות לשכר העובד, בגינם רשאי מעסיק להגיש בקשה לשיפוי מאת המוסד, לא תעלה על 30% מהשכר.

חוק הבטל"א - תיקון מס' 224 והוראת שעה - התשפ"א 2021

1. התיקון קובע, כהוראת השעה, כי מעסיק יהא פטור מתשלום דמי ביטוח לאומי (ודמי ביטוח בריאות) בחודשים בהם שהה עובדו בחל"ת בין חודשים 04/2020 – 06/2021.
2. עוד קובע התיקון, בהוראת קבע, כי לאחר התקופה האמורה (בה קיים פטור מלא כאמור) חיוב דמי הביטוח ייגזר ממשכורתו של העובד בחודש שקדם לחודש שבו יצא לחל"ת, ובכל מקרה לא יעלה על שכר המינימום.

שינויי חקיקה כלליים - 2021

נקבעה סמכותו של שר העבודה והרווחה לקבוע בתקנות, גמלאות והטבות נוספות על אלה שמעניק הדין הקיים, **לבני משפחה של אדם שנהרג או שנפגע אגב ניסיון להציל חיי אחר.**

שירות לקוחות

אסטרטגיית השירות של הביטוח הלאומי מציבה במרכז את הלקוח ואת מיצוי זכויותיו בביטוח לאומי ומחדדת את הצורך ליזום ולהגביר כיווני פעולה בתחום זה. שנת 2021 המשיכה להיות מאתגרת והתאפיינה בעיקר בשיפורים מחשוביים ודיגיטליים.

במהלך שנה זו הושקו 2 פרויקטים גדולים ומשמעותיים – חבור המייצגים לגמלאות ופרויקט סמ"ל (סריקה מיידית למערכת אד"א) וכן בוצעו המון שינויים מהירים ויעילים לאור שינויי החקיקה התכופים. בנוסף הוקם מוקד נוסף וכן תוגברו כמות נציגי השירות במוקדים.

- **פרויקט סמ"ל** (סריקה מיידית למערכת אד"א) במסגרתו המסמכים המגיעים פיזית לסניפים ע"י המבוטח, נסרקים אונליין - התרחב לרוב סניפי הביטוח הלאומי ובמסגרתו נרשמו כ-1,625,000 מסמכים ונסרקו 11.5 מיליון דפים במרכזי השירות.
- מערכת **חיבור המייצגים לגמלאות** הושקה לכל משרדי עורכי הדין – הכוללת מגוון אפשרויות לניהול הקשר של המייצגים עם ביטוח לאומי באופן דיגיטלי בממשק ידידותי ונוח למשתמש שבו ניתן להזין ולעקוב בצורה מסודרת אחר כלל הלקוחות במשרד בנושאי הביטוח הלאומי.
- **הוקם מוקד חדש** בבאר שבע כשלוחה של מוקד נתיבות. מוקד זה נותן מענה למעסיקים, בנוסף למענה למבוטחים בשאר הנושאים.
- כל המוקדים יחד עלו ל-600 נציגים, מספר הכפול ממה שתוכנן במרכז – זאת לאור הביקושים הרבים למענה טלפוני.
- קבלת הקהל בסניפים חזרה להיות פרונטלית ברוב השנה, בהתאם למצב ולהנחיות ובשאר הזמן היתה באמצעות שיחה טלפונית עם נציגי השירות. קבלת הקהל הפכה להיות במתכונת של זימון תורים.
- פותחו כלים לביצוע שינויי החקיקה התכופים - להצגת המידע הרב הן באתר האישי למבוטחים עצמם והן לנציגי השירות במוקדים ובסניפים שיוכלו לתת מענה מקצועי.
- הוסמכו כ-80 נציגי שירות חדשים בסניפים.

מספר פניות לפי ערוצי שירות לשנים 2020-2021:

ערוץ השירות	2020	2021	משקל הערוץ מסך הפניות	מגמת השינוי
קבלת קהל	1,871,928	2,182,619	4%	17%
מוקדים	7,851,222	6,512,744	11%	-17%
אינטרנט	64,740,620	48,664,612	79%	-25%
עמדות שירות עצמי	2,362,283	2,163,815	4%	-8%
פנו אלינו	2,644,577	1,879,959	3%	-29%
סה"כ	79,470,630	61,403,749	100%	-23%

אזרח ותיק ושאיירים

גמלאות אזרח ותיק ושאיירים מהוות את הרובד הראשון של מערכת הפנסיה בישראל ומבטיחות הכנסה בסיסית למבוטח הקשיש ולשאייריו לאחר פטירתו. עם הפנסיה מעבודה, המהווה את הרובד השני של מערכת הפנסיה 1, נועדו הגמלאות הללו להבטיח לאנשים בעת פרישה וזיקנה רמת חיים סבירה.

מספר מקבלי קצבת אזרח ותיק ושאיירים ב-2021 היה **1,101,364**, כ-3% יותר משנת 2020.

קצבת אזרח ותיק לחודש (ש"ח)

ללא ילדים	עם ילד אחד	עם שני ילדים	
1,558	2,051	2,544	מבוגר
2,342	2,835	3,328	זוג

מי שמלאו לו 80 מקבל תוספת של 88 ש"ח.

קצבת אזרח ותיק בתוספת השלמת הכנסה שיעור מוגדל - למי שטרם מלאו לו 70 (ש"ח)

ללא ילדים	עם ילד אחד	עם שני ילדים	
3,237	5,445	6,396	מבוגר
5,117	6,068	7,019	זוג

קצבת אזרח ותיק בתוספת השלמת הכנסה שיעור מוגדל - למי שמלאו לו 70 וטרם מלאו לו 80 (ש"ח)

ללא ילדים	עם ילד אחד	עם שני ילדים	
3,269	5,495	6,446	מבוגר
5,166	6,117	7,070	זוג

קצבת אזרח ותיק בתוספת השלמת הכנסה שיעור מוגדל - למי שמלאו לו 80 (ש"ח)

ללא ילדים	עם ילד אחד	עם שני ילדים	
3,301	5,545	6,496	מבוגר
5,216	6,168	7,119	זוג

מספר מקבלי קצבת אזרח ותיק ב-2021 היה **1,010,219**, עלייה של כ-3.3% לעומת שנת 2020.

מהם **168,417** מקבלי השלמת הכנסה לקצבתם – 1% פחות משנת 2020.

קצבת שאירים

קצבת שאירים משולמת לשאירים של מבוטח שנפטר.

קצבת שאירים (ש"ח)

תוספת לבני +80	שני ילדים ללא הורים	ילד אחד ללא הורים	מבוגר עם 2 ילדים	מבוגר עם ילד אחד	מבוגר יחיד	אלמנה צעירה
88	1,936	968	3,020	2,289	1,558	1,171

קצבת שאירים בתוספת השלמת הכנסה למי שטרם מלאו לו 70 (ש"ח)

תוספת לילד	שני ילדים ללא הורים	ילד אחד ללא הורים	מבוגר עם 2 ילדים	מבוגר עם ילד אחד	מבוגר יחיד
880	3,018	2,059	6,396	5,445	3,237

קצבת שאירים בתוספת השלמת הכנסה למי שמלאו לו 70 וטרם מלאו לו 80 (ש"ח)

שני ילדים ללא הורים	ילד אחד ללא הורים	מבוגר עם 2 ילדים	מבוגר עם ילד אחד	אלמנה צעירה
3,018	2,059	6,446	5,495	3,269

קצבת שאירים בתוספת השלמת הכנסה למי שמלאו לו 80 (ש"ח)

שני ילדים ללא הורים	ילד אחד ללא הורים	מבוגר עם 2 ילדים	מבוגר עם ילד אחד	אלמנה צעירה
3,018	2,059	6,496	5,545	3,301

מספר מקבלי קצבת שאירים (קצבה מלאה) ב-2021 היה **91,145**, ירידה של כ-1% לעומת שנת 2020.

מספר מקבלי קצבת אזרח ותיק, בתוספת מחצית שאירים ב-2021 היה **130,068**, עליה של כ-3% לעומת שנת 2020.

מהם **26,031** מקבלי השלמת הכנסה – ירידה של 1.6% לעומת שנת 2020.

סיעוד

תוכנית **ביטוח סיעוד** אושרה בכנסת ב- 1980 במסגרת חוק הביטוח הלאומי והפעלתה החלה באפריל 1988. ביטוח סיעוד נועד לאפשר לקשישים להמשיך ולחיות במסגרת הקהילה זמן ממושך ככל האפשר, באמצעות מתן טיפול אישי לאלה מהם הזקוקים לעזרה בתפקוד היומיומי או להשגחה, ובכך לסייע למשפחות המטפלות בהם. החוק חל על כל מי שמבוטח בביטוח אזרח ותיק ושאינם, על עקרות בית (נשים נשואות שאינן עובדות מחוץ לביתן) ועל עולים חדשים שאינם מבוטחים בביטוח אזרח ותיק ושאינם.

מספר הזכאים לקבל גמלת סיעוד (כולל המסרבים לקבל) בשנת 2021 היה **273,228** בממוצע בחודש, עליה של כ-13% לעומת 2020.

יחידת שרות = שעת טיפול אישי בבית שבועית. תעריף שעת טיפול פרטי – 59.55 ש"ח.

למקבלי מחצית גמלה מפאת מבחן הכנסות ניתנות מחצית יחידות השירות.

גמלת סיעוד בכסף (ש"ח)

החל מ 1.1.2021 ואילך רמות הקצבה כלהלן :

רמות הגמלה	מספר יחידות שירות שבועיות ¹³	מטפל ישראלי או זר	סכום הגמלה בש"ח
רמה 1	5.5		1,408
רמה 2	10		2,049
רמה 3	14	זר	2,868
	17	ישראלי	3,482
רמה 4	18	זר	3,687
	21	ישראלי	4,302
רמה 5	22	זר	4,506
	26	ישראלי	5,326
רמה 6	26	זר	5,326
	30	ישראלי	6,146

¹³ רמות הגמלה החל מינואר 2021 (הפעמה השלישית של הרפורמה שהחלה בנובמבר 2018).

נכות כללית

במסגרת ענף נכות כללית משולמות על-פי חוק הקצבאות האלה:

- ❖ **קצבת נכות** – הכנסה מינימלית לקיום לנכים שכושרם להשתכר מעבודה או ממשלח ידם נפגע (משולמת מ-1974).
- ❖ **קצבה לשירותים מיוחדים** – משולמת לנכים התלויים בעזרת הזולת בביצוע פעולות היומיום או הזקוקים להשגחה מתמדת, לממן עזרה לסיוע בפעולות אלה (מ-1979).
- ❖ **גמלה לילד נכה** – משולמת למשפחות המטפלות בילדן הנכה בבית (מ-1981).

חוק הבטל"א - תיקון מס' 218 – הוראת שעה – התשפ"א 2021

נקבע בהוראת שעה מנגנון תשלומי מענק חד פעמי למרות הגדלת קצבאות הנכות לשנת 2020 כך שהמענקים עבור חודשים ינואר – יוני 2021 שולמו בנובמבר 2021.

קצבה חודשית של דצמבר 2021 עודכנה לפי החוק החדש וההפרשים שולמו במהלך חודש דצמבר עבור חודשים יולי – נובמבר 2021, בהתאם לזכאות.

העלאת הדיסריגארד שנקבעה בתקנות לשעת חירום בשנת 2020 הפכה קבועה לפי חוק ההסדרים ביולי 2021.

מענק חד פעמי חלף הגדלת קצבאות הנכות

בשנת 2020, שולם לנכים מענק בגין כל חודש בו היו זכאים לקצבאות נכות. המענקים שולמו בחודש אוקטובר (עבור ינואר-אוקטובר) ובחודש דצמבר (עבור נובמבר- דצמבר) ולא מחושבים כ"הכנסה". תשלומים מכוח הסכם סעיף 9 לחוק הביטוח הלאומי, לא נחשבו כ"הכנסה" וזאת בתקופה שעד ליום 30.6.2021.

קצבת נכות כללית לחודש – 100% נכות (ש"ח)

תוספת תלויים		נכה עם בן/בת זוג			נכה יחיד
ילד	בן זוג	עם 2 ילדים	עם ילד אחד	ללא ילדים	
954	1,192	6,800	5,846	4,892	3,700

מספר מקבלי קצבת נכות כללית בשנת 2021 בממוצע לחודש היה **278,599**, עליה של 3.4% לעומת 2020, מהן **14,232** עקרות בית.

שירותים מיוחדים לנכים

לקצבה לשירותים מיוחדים זכאים גברים ונשים עד גיל פרישה המבטוחים בביטוח הלאומי וזקוקים לעזרה רבה של אדם אחר בפעולות היום-יום (לבישה, אכילה, רחצה, ניידות בבית ושליטה על הפרשות), או שהם זקוקים להשגחה מתמדת למניעת סכנת חיים לעצמם או לאחרים.

בעקבות הסכם הנכים, ביולי 2021 הוגדלה קצבת שירותים מיוחדים לזכאים לפי שיעור הזכאות; 50%, 112% ו-188%, בהתאמה. תשלום הקצבה לתקופה הרטרואקטיבית הועבר אוטומטית לחשבון הבנק.

החל מאוקטובר 2021 ניתנה תוספת למקבלי קצבת שירותים מיוחדים בכל שיעורי התלות עבור ילד עד גיל 3 בסך 954 ש"ח לילד, ועד שני ילדים.

קצבה חודשית מיוחדת לפי תקנות בדבר מתן שירותים מיוחדים לנכה ולעקרת הבית התלויים בעזרת הזולת לתפקוד היומיומי (ש"ח)

מי שמעסיק שני עובדים ואינו זכאי לתוספת למונשם	תוספת לנכה מונשם	תלוי לחלוטין בכל פעולות היומיום	בביצוע כל פעולות היום-יום ברוב שעות היממה	בביצוע רוב פעולות היום-יום ברוב שעות היממה	
	1,850	5,341	3,334	1,427	ינואר-יוני 2021
5,641	8,462	5,641	3,534	1,527	יולי-דצמבר 2021

מספר מקבלי גמלת שירותים מיוחדים בשנת 2021 בממוצע לחודש היה **71,717**, עליה של 3.5% לעומת 2020, מהן **5,391** עקרות בית.

גמלה לילד נכה

הביטוח הלאומי מכיר בעומס הטיפולי הכבד הכרוך בגידולו של ילד נכה עם ליקוי קשה, ומשתתף בהוצאות הכספיות של המשפחה כדי להקל על גידולו של הילד, ולאפשר למשפחה ככול שניתן לנהל אורח חיים תקין כשהילד נמצא בחיק המשפחה והקהילה.

בעקבות הסכם הנכים סכום קצבת ילד נכה עלה רטרואקטיבית מינואר 2021. החזרים עבור חודשים ינואר – יוני 2021 שולמו במענקים בחודשים מרץ 2021 ויוני 2021. בנוסף ניתנה תוספת קצבה עבור ילדים מונשמים ברמת זכאות 100% ו-188%.

גמלאות לילד נכה

תוספת מונשם	188%	100%	50%	סוג הגמלה
6,612	5,267	2,691	1,351	גמלה חודשית

מספר מקבלי גמלת ילד נכה בממוצע לחודש בשנת 2021, סה"כ **83,820** ילדים, עליה של 5.4% לעומת 2020.

בגילאים 0-2 – **5,203** - עלייה של כ-5.8% לעומת 2020. (לא הייתי עושה השוואות לעומת 2020)
בגילאים 3-7 – **21,289** - עלייה של כ-2.9% לעומת 2020.
בגילאים 8-18 – **57,328** - עלייה של כ-1% לעומת 2020.

ניידות

הביטוח הלאומי מעניק מגוון הטבות למי שיש להם ליקויים ברגליים המגבילים אותם בניידות, כדי לסייע להם השתלב בקהילה ולפתח חיים עצמאיים. מרבית ההטבות ניתנות לבעלי רכב, אולם ניתנות הטבות גם למי שאינם בעלי רכב. ההטבות משולמות מכספי משרד האוצר, על-פי הסכם הניידות שנחתם בין משרד האוצר לביטוח הלאומי.

קצבת ניידות לנכה מוגבל בניידות בשיעור 100%-80%, נוהג בעצמו ומשתכר (ש"ח)

רכב קטן	רכב בינוני	רכב גדול	רכב ענק	
1,709	2,364	3,214	2,880	נוהג בעצמו
1,704	2,360	3,043		אינו נוהג בעצמו

לציין כי סכומי הקצבאות של בעלי רכב וואן (רכבי ענק) נעים בין 3,801 ל-8,128 תלוי באבזור הרכב.

מספר מקבלי קצבת ניידות במוצע לחודש בשנת 2021 היה **47,361** עלייה של כ-2.6% לעומת 2020.

הבטחת הכנסה

חוק הבטחת הכנסה נועד להקנות רשת ביטחון אחרונה למשפחות שאין להן הכנסות מעבודה או ממקורות אחרים או שהן בעלות הכנסות מועטות. החוק, שנכנס לתוקפו ב-1982, שילב במסגרת אחידה את תמיכות הסעד ששילם בעבר משרד העבודה והרווחה ואת תשלומי ההטבה הסוציאלית ששילם הביטוח הלאומי לקשישים ולשאיירים. התשלומים ממומנים על-ידי אוצר המדינה.

שינוי חקיקה

בינואר 2017 הופעלה תוכנית המקלה על מבחן ההכנסות של אימהות עצמאיות (נשים הן הרוב בקרב ההורים העצמאיים) המקבלות גמלה להבטחת הכנסה כהוראת שעה לשנתיים, והוארכה בינואר 2019 בשנתיים נוספות. עקב פיזור הכנסת בדצמבר 2020 חל דין רציפות חקיקה והוראת השעה נשארה בתוקף וחודשה בשנית ב-2021 עד לסוף 2022. שיעור הקיזוז מהגמלה של הכנסות מעבודה הגבוהות מהדיסריגרד (הסכום שאינו מובא בחשבון) ירד מ-60% ל-25% לשכר ברוטו עד 3,567 שקלים מעבר לסכום זה, שיעור הקיזוז נשאר 60%. אימהות עצמאיות יכולות לקבל מענק עבודה רק אם התוספת לגמלה בעקבות שינוי זה נמוכה ממענק העבודה.

בעקבות מגפת הקורונה ממרץ 2020 התקבלה הוראת שעה שמטרתה להקל על מקבלי הבטחת הכנסה ולהתניחם לדמי אבטלה כהכנסה מעבודה או ממשלח יד. על פי החוק שיעור הקיזוז מהגמלה מעל לסכום שאינו מובא בחשבון (דיסריגרד) הוא בהתאם להרכב המשפחה והגיל. טרם קבלת הוראת השעה דמי אבטלה הופחתו באופן מלא מהגמלה. תוקף הוראת השעה הוארך עד סוף 2022.

מספר המשפחות המקבלות גמלה להבטחת הכנסה בשנת 2021 היה **81,336** בממוצע לחודש ירידה של 2% לעומת 2020.

שיעורי הגמלה להבטחת הכנסה למי שטרם מלאו לו 55 שנים (ש"ח)

מבוגר יחיד	הורה יחיד		זוג		אחר	
	עם ילד אחד	עם שני ילדים	בלי ילדים	עם ילד אחד	עם שני ילדים	עם ילד אחד
1,761	2,949	3,434	2,421	2,641	2,949	2,641

שיעורי גמלה להבטחת הכנסה למי שמלאו לו 55 שנים וטרם הגיע לגיל הפרישה (ש"ח)

מבוגר יחיד	הורה יחיד		זוג		אחר	
	עם ילד אחד	עם שני ילדים	בלי ילדים	עם ילד אחד	עם שני ילדים	עם ילד אחד
2,201	3,600	4,480	3,302	3,830	4,358	3,160

מזונות

חוק המזונות מבטיח תשלום לנשים גרושות, נפרדות, ידועות בציבור או נשים שנישאו שנית, שבית הדין פסק להן מזונות אך בן זוגן החייב בדמי המזונות אינו ממלא את חובתו כלפיהן. סכום התשלום הוא הסכום שנקבע בפסק הדין או הסכום שנקבע בתקנות חוק המזונות – הנמוך מבין השניים: כאשר דמי המזונות שנפסקו גבוהים מהתשלום המתחייב מן התקנות, ישולם הסכום שנקבע בתקנות ובכפוף למבחן הכנסות. שיעור דמי המזונות שנקבע בתקנות שווה לשיעור הגמלה להבטחת הכנסה למשפחות חד הוריות.

מספר המקבלות דמי מזונות בשנת 2021 היה **13,295**, ירידה של כ 1% לעומת 2020.

דמי מזונות למי שטרם מלאו לה 55 שנים (ש"ח)

אישה שנישאה מחדש או ילדים בלבד			אישה הנשואה לחייב או אישה לא נשואה			
כל ילד נוסף	שני ילדים	ילד אחד	עם שני ילדים	עם ילד אחד	ללא ילדים	
					ותיקה	חדשה
880	3,018	2,059	3,434	2,949	1,981	1,761

דמי מזונות למי שמלאו לה 55 שנים (ש"ח)

אישה שנישאה מחדש או ילדים בלבד			אישה הנשואה לחייב או אישה לא נשואה		
כל ילד נוסף	שני ילדים	ילד אחד	עם שני ילדים ויותר	עם ילד אחד	יחידה
880	3,018	2,059	4,480	3,600	2,201

כחלק מההקלות שניתנו למבוטחים במהלך תקופת הקורונה, הוחלט בהוראת שעה להקל על מקבלות קצבאות שונות, לרבות מקבלות דמי מזונות שקיבלו בנוסף להם דמי אבטלה. על פי החוק, טרם הוראת השעה, הופחתו באופן מלא מדמי המזונות דמי אבטלה שאושרו לאישה המקבלת דמי מזונות. בעקבות הוראת השעה, החל במאוס 2020 נעשתה ההפחתה של דמי אבטלה מדמי המזונות בדומה להפחתה של הכנסה מעבודה; כלומר: לאחר ניכוי סכום שאינו נלקח בחשבון ("דיסריגרד") מבוצעת הפחתה בשיעור 25% (עד סכום של 33.81% מהשכר הממוצע) ו-60% (מעל סכום של 33.81% מהשכר הממוצע)

אימהות

ביטוח אמהות נמנה עם חמשת ענפי הביטוח הראשונים של חוק הביטוח הלאומי שנכנס לתוקף

ב-1 באפריל 1954, ובמסגרתו משולמות ליולדת גמלאות שונות ולבית החולים מענק אשפוז.

מענק אשפוז נועד לממן את הוצאות הלידה והאשפוז של היולדת ושל היילוד והוא משולם במישרין לבית החולים. ב-1995, כשהוחל חוק ביטוח בריאות ממלכתי, אשפוזם של יולדות ושל יילודים, בכללם פגים, היה כלול בסל שירותי הבריאות שנקבעו בחוק.

מענק לידה נועד לרכישת ציוד ראשוני ליילוד, והוא משולם במישרין ליולדת, גם לעובדות זרות השוהות בארץ עם היתר. סכום המענק מחושב על-פי הסכום הבסיסי.

דמי לידה נועדו לפצות יולדת עובדת על אובדן שכרה במהלך חופשת הלידה שהיא חייבת לקחת על פי חוק עבודת נשים. לדמי לידה זכאית יולדת עובדת – שכירה, עצמאית או הנמצאת בהכשרה מקצועית, כולל עובדות זרות השוהות בארץ כחוק – אשר בתקופה שקדמה ללידה שולמו בעבורה דמי ביטוח בעד פרקי זמן הקבועים בחוק) תקופת אכשרה). דמי הלידה משולמים בעבור 8 או 15 שבועות בהתאם לתקופת האכשרה שצברה האישה תקופת לידה והורות לבן זוג בלידה רב עוברית. **דמי לידה לגברים** נועדו לפצות גברים על אובדן שכר בזמן שהוא אינו עובד לרגל טיפול בילד. אב יכול לצאת לתקופת לידה והורות ביחד עם בת זוגו או להחליף אותה בחלק מהתקופה. הימים בהם האב שוהה בתקופת לידה והורות הם על חשבון ימי הזכאות של היולדת.

קצבה לשמירת הריון נועדה לפצות את האישה על אובדן שכרה עקב היעדרות מהעבודה בשל סיכון רפואי לה או לעובר הנובע מההריון, או מסוג העבודה, או ממקום העבודה או מאופן ביצוע העבודה – ולא נמצאה לה עבודה חלופית המתאימה במקום עבודתה.

חוק הבטל"א - תיקון מס' 223 – הוראת שעה – התשפ"א 2021

1. יולדת שלא היה לה "יום קובע" היתה זכאית לדמי לידה אם ילדה בתקופה שמיום 1.8.2020 ועד ליום 30.6.2021 ואם הייתה זכאית לדמי אבטלה בתכוף ליום הלידה.
2. יולדת עצמאית אשר ילדה בתקופה הנ"ל, תחושב זכאותה בהתבסס על שכרה ברבע השנה שילדה, ברבע השנה שקדמה לה או ברבע השנה של שנת 2019 - לפי הגבוה.
3. יולדת שאינה זכאית לדמי לידה ולא צברה תקופת אכשרה, תהיה זכאית לתשלום מיוחד בגובה דמי אבטלה להם הייתה זכאית אילו לא ילדה. תשלום זה ישולם במהלך תקופה של עד 15 שבועות מיום הלידה ובלבד שלא תהיה זכאית לתשלום זה בעד פרק הזמן שבו היולדת זכאית לדמי הלידה.

תוספת לדמי לידה ליולדות עד ליום 31.12.2021 (תיקון עקיף מס' 225 לחוק הביטוח הלאומי)

במסגרת התיקון האמור, תוקן בתיקון עקיף גם חוק הביטוח הלאומי ונקבע בו כי יולדת בתקופה שמיום 1.7.2021 ועד 31.12.2021, אשר זכאית מכוח הוראת החוק המטיבה (לעניין מי שאין לה תאריך קובע בשל שהותה בחל"ת), היתה זכאית לתוספת תשלום בשווי של 18 ימי דמי לידה, כפי ששולמו לה.

הסכם מכוח סעיף 9 - מתן הטבות למובטלים החוזרים למעגל התעסוקה

יולדת בין החודשים יולי לדצמבר 2021, אשר הייתה זכאית לדמי אבטלה לפני יולי 2021, היתה זכאית לדמי לידה מלאים, בהתבסס על שכרה לפני יציאת לחל"ת. יולדת עצמאית אשר ילדה בתקופה האמורה, יכלה להתבסס לצורך חישוב דמי הלידה על הכנסתה בשנת המס 2019 או 2020 או 2021 (במקום שנת הלידה או השנה שקדמה לה בלבד).

מספר המקבלות מענק לידה בשנת 2021 היה 183,056, עליה של כ-3% לעומת 2020.

מספר המקבלות דמי לידה בשנת 2021 היה 138,935, עליה של כ-4.8% לעומת 2020.

מענק אשפוז (ש"ח)

תקופה	1.1.2021	1.4.2021	1.7.2021	1.10.2021
מענק אשפוז	14,937	14,980	14,956	15,085
מענק אשפוז לפג	237,002	237,689	237,309	239,350

סכומי המענקים משתנים בינואר מידי שנה, לפי נוסחה הקבועה בחוק הביטוח הלאומי, וכן בכל עת שמשרד הבריאות משנה את מחיר "יום אשפוז כללי".

מענק לידה ליולדת בלידה אחת (ש"ח)

כל ילד נוסף	3 ילדים	2 ילדים	ילד אחד		
			ילד ראשון	ילד שני	ילד שלישי ואילך
4,458	13,373	8,915	1,783	802	535

קצבת לידה בלידה רב-עוברית (ש"ח)

20-13 חודשים	12-10 חודשים	9-7 חודשים	6-4 חודשים	3-1 חודשים	
3,120	5,349	7,132	8,915	11,411	שלושה ילדים
3,923	6,686	9,807	12,035	15,156	ארבעה ילדים
5,082	8,915	13,373	17,830	22,288	חמישה ילדים

מקסימום דמי לידה לשכירה או עצמאית

מקסימום דמי לידה ליום 1,485.83 ש"ח ומקסימום דמי לידה ל 156,012 ל 15 שבועות.

ילדים

קצבת ילדים משולמת בכל חודש לכל המשפחות עם ילדים עד גיל 18 בישראל, ומטרתה לסייע בהוצאות הגידול של הילדים. מאז נכנס לתוקפו חוק ביטוח ילדים ב-1959 כתשלום קבוע למשפחות מרובות ילדים, עברו קצבאות הילדים שינויים רבים שנועדו להתאימן לתמורות במדיניות הפיסקלית בארץ. השינויים נעשו בין היתר בסכומים ובתנאי הזכאות של מקבלי הקצבאות.

סכום הקצבה לילד שנולד לפני יוני 2003 - עד 31.5.2021 * :

152 ש"ח	ליד הראשון
192 ש"ח	ליד השני
192 ש"ח	ליד השלישי
340 ש"ח	ליד הרביעי
359 ש"ח	ליד החמישי ואילך

* החל מיוני 2021 לוח זה מבוטל מאחר שילדים שנולדו לפני יוני 2003 (והגיעו לגיל 18) יצאו מהמערכת.

סכום הקצבה לילד שנולד אחרי יוני 2003 :

152 ש"ח	ליד הראשון
192 ש"ח	ליד השני
192 ש"ח	ליד השלישי
192 ש"ח	ליד הרביעי
152 ש"ח	ליד החמישי ואילך

מספר המשפחות שקיבלו קצבת ילדים בשנת 2021 היה **1,237,784** - עלייה של 1.3% לעומת 2020.

מענק לימודים: הביטוח הלאומי מסייע בהשתתפות בהוצאות הלימודים למשפחות שבראשן הורה עצמאי (משפחות חד הוריות) וכן למשפחות עם 4 ילדים ויותר, המקבלות קצבת נכות כללית, הבטחת הכנסה, מזונות, אזרח ותיק או שאירים. למשפחות אלה משלם הביטוח הלאומי מענק לימודים בתחילת כל שנת לימודים.

הזכאים למענק בשנת 2021 הם מי שנולדו מ 1.1.2004 עד 31.12.2015. סכום המענק אחיד - **1,021** ש"ח לכל ילד.

מספר הילדים שקיבלו מענק לימודים בשנת 2021 היה **257,746** - עלייה של כ-7% לעומת 2020.

מספר המשפחות* שקיבלו מענק לימודים בשנת 2021 כ-**131,000** - עלייה של כ-3% לעומת 2020.

* משפחות <= סך משפחות חד הוריות + משפחות עם 4 ילדים ויותר

נפגעי עבודה

על-פי חוק הביטוח הלאומי, כלל העובדים בישראל (שכירים ועצמאיים) מבוטחים כנגד הסיכון להיפגע כתוצאה מעבודה וממחלות מקצוע. לפי החוק, נדרש המעסיק לבטח את עובדיו (למעט שוטרים, סוהרים ועובדי שירות הביטחון) כנגד סיכונים אלה. המעסיקים מבוטחים את העובדים הקבועים והזמניים בביטוח יומי או חודשי. **ביטוח נפגעי עבודה** נועד לסייע למבוטחים שנפגעו בעבודה ולפצות אותם על אובדן הכנסתם בתקופה שלאחר הפגיעה, שבה נעשו בלתי כשירים לעבוד. לשם כך משלם להם הביטוח הלאומי דמי פגיעה לתקופה של עד 3 חודשים. אם נותרה לנפגע נכות כתוצאה מהפגיעה, הוא יהיה זכאי לקצבת נכות מעבודה או למענק, בהתאם להחלטת הוועדה הרפואית, שבפניה יופיע. בנוסף, הנפגע בעבודה זכאי לקבל טיפול רפואי חינם בשל תוצאות הפגיעה. אם הנפגע נפטר כתוצאה מהפגיעה בעבודה, תשולם לבני משפחתו קצבה או מענק.

גמלאות לנפגעי עבודה (ש"ח)

קצבת נכות מעבודה ותלויים מקסימלית לחודש	מקסימום דמי פגיעה ליום	
20,059	668.63	עובד שכיר שנפגע עד 31.12.1994
33,431	1,114.38	עובד עצמאי או עובד שכיר שנפגעו לאחר 1.1.1995

מספר המקבלים קצבת **נכות מעבודה (צמיתה וזמנית)** בממוצע לחודש בשנת 2021 היה **55,541**, עליה של כ-2.5% לעומת 2020.

מספר המקבלים **דמי פגיעה** בשנת 2021 היה **53,662**, ירידה של כ-1.2% לעומת 2020.

שירות מילואים

המוסד לביטוח הלאומי משלם **תגמולי מילואים** לכל מי שנקרא לשירות מילואים על-פי חוק שירות הביטחון, ולמי שנקרא לאימון על פי חוק שירות עבודה לשעת חירום. המוסד משלם גם הענקות לנערים עובדים עד גיל 18 שנעדרו מעבודתם עקב השתתפותם בחינוך הקדם צבאי (בתנאי שהשתתפו בפעילות במסגרת החינוך הקדם צבאי יומיים רצופים לפחות, ובתנאי שעבדו 30 ימי עבודה לפחות בשלושת החודשים שקדמו לפעילות).

לא נעשו שינויי חקיקה ב 2021.

בשנת 2021 שולמו תשלומים בסך כולל של **1,334,752** ש"ח, ירידה של כ-27.6% לעומת 2020.

מקסימום ומינימום תגמול מילואים (ש"ח)

ליום	לחודש	
1,467.33	44,020	עובד שכיר/עצמאי מקסימום התגמול
199.56	5,987	מינימום התגמול
87.93	2,638	מינימום הענקה לגדנעים

אבטלה

הביטוח הלאומי דואג להבטיח למובטל אמצעי מחיה בתקופת האבטלה עד לתקופה המרבית בהתאם לגילו ומספר התלויים. **דמי האבטלה** משולמים למי שהיה עובד שכיר והוא רשום בלשכת שירות התעסוקה כמחוסר עבודה, ומתייצב בשירות התעסוקה לדרוש עבודה. עליו לפנות ללשכת שירות התעסוקה מיד עם הפסקת עבודתו, ולהתייצב בלשכה במועדים קבועים כפי שייקבעו על ידה. לשכות שירות התעסוקה מעבירות לביטוח הלאומי מדי חודש את הנתונים על מספר ימי האבטלה שנרשמו, ועל סמך נתונים אלה משלם הביטוח הלאומי למבוטח את דמי האבטלה.

במהלך שנת 2020 נקבעו הוראות חירום על מנת לתת מענה למשבר התעסוקתי שפרץ בעקבות התפרצות נגיף הקורונה. תקנות אלו הקלו את תנאי הזכאות, האריכו את משך התשלום וסכום התשלום. ביולי 2021 פקעו תקנות החירום ועל מנת לסייע למובטלים הרבים שנותרו ללא זכאות לדמי אבטלה נקבעו הוראות שעה חדשות. להלן שינויי החקיקה שנקבעו במהלך שנת 2021 בנושא אבטלה¹⁴.

1. מי שמלאו לו 45 ביולי 2021 היה זכאי לתוספת **ימי אבטלה** בשיעור של 50% מימי האבטלה שעמדו לרשותו מכוח הזכאות המקורית בין מארס 2020 ליוני 2021. שיעור דמי האבטלה בגין תוספת ימי האבטלה היה 85% משיעור דמי האבטלה המלאים.
2. מי שהפסיק עבודתו בחודשים יולי עד ספטמבר נדרש לתקופת אכשרה מקוצרת בת 6 חודשים ומי שהפסיק עבודתו בחודשים אוקטובר עד דצמבר - 10 חודשים, הזכאות חושבה באופן יחסי לתקופת האכשרה המלאה כלומר, אם תקופת האכשרה המקוצרת עמדה על מחצית מתקופת האכשרה בשגרה (6 לעומת 12) ימי הזכאות היו מחצית מימי הזכאות למי שהשלים תקופת אכשרה מלאה.
3. יולדת בין החודשים יולי לדצמבר 2021, אשר הייתה זכאית לדמי אבטלה לפני יולי 2021, זכאית לדמי לידה מלאים, בהתבסס על שכרה לפני יציאתה לחל"ת.
4. יולדת עצמאית אשר ילדה בתקופה האמורה, חישוב דמי הלידה מתבסס על ההכנסה הגבוהה מבין 3 שנות המס 2019 עד 2021 (במקום שנת הלידה והשנה שקדמה לה בלבד).
5. הווארך תוקף ההסדר לפיו מתייחסים לדמי אבטלה כהכנסה מעבודה לעניין גמלאות ה"ה, מזונות, אזרח ותיק שארים ונכות כללית, עד ליום 31.12.2021.
6. מענק ההסתגלות לבני 67 ואילך הווארך בשלושה חודשים נוספים עד לאוקטובר 2021, במדרגות זכאות פוחתות – 90%, 80% ו-70% ורק למי שהיה זכאי למענק ביוני 2021.
7. הזכאות לדמי אבטלה ליוצאים לחל"ת עוגנה בפרק אבטלה, אך זאת רק עבור המקרים שהציאה לחל"ת נעשתה ביוזמת המעסיק, למשך תקופה שלא פחתה מ 30 ימים ולרשות העובד לא עמדו ימי חופש (שאחרת הזכאות נדחתה לפי מניין ימי החופש שעמדו לזכותו).
7. ימי האבטלה ששולמו מכוח חקיקת הקורונה לא הובאו בחשבון לצורך הפחתת ימי הזכאות לדמי אבטלה במשך 4 שנים. כלומר, מובטל חוזר מתחת לגיל 40, שקיבל אבטלה שנה אחר שנה לא נלקחו בחשבון ימים ששולמו מתוקף הארכת הזכאות בתקופת הקורונה.

¹⁴ לשינויים שנקבעו בשנת 2020 אשר חלקם היו בתוקף גם בשנת 2021, ראו עיקרי ההתפתחויות והמגמות במערכת הביטוח הלאומי לשנת 2020.

<https://www.btl.gov.il/Publications/devwlopments-hebrew/Pages/default.aspx> אוחזר בתאריך

12.7.2022.

בנוסף, למקבלי מענק עבודה מועדפת מנוכים ימים עליהם שולמו דמי אבטלה. דמי אבטלה ששולמו מכוח חקיקת הקורונה לא יילקחו בחשבון.

8. הוארך תוקף ההסדר לפיו דמי האבטלה למשתתפי הכשרה מקצועית לא יופחתו ל-70% עד ליום 31.12.2021.

מתן הטבות למובטלים החוזרים למעגל התעסוקה - הסכם מכוח סעיף 9

מענק עידוד תעסוקה: שולם למי שהיו באבטלה זמן ממושך והשכר החדש (ברוטו) נמוך מהשכר הקודם (ברוטו).

זכאי למענק מי שחזר לעבוד לאחר שלא עבד כשכיר במשך תקופה ארוכה, קיבל דמי אבטלה במשך 75 ימים לפחות והתחיל לעבוד בעבודה חדשה למשך 14 ימים לפחות. תנאי הזכאות התחלקו לשני מסלולים. לוח 1 להלן.

מסלול 2	מסלול 1***	
1/2/21-31/7/21	1/11/20-28/2/21	חזר לעבוד
1/3/20-31/1/21	1/3/20-31/10/20	אבטלה 75 יום לפחות*
14 יום לפחות	14 יום לפחות	משך העסקה**
18/11/20-31/1/21	18/8/20-31/10/20	לא היה שכיר כלל
נמוך מהשכר הקובע	נמוך מהשכר הקובע	גובה השכר החדש

* אפשר לא רצופים, ללא ימי אמתנה, ניתן לכלול דמי לידה, שמירת הריון, דמי פגיעה ומילואים בתנאי שיש 25 ימי אבטלה לפחות.

** לא בהכרח ימי עבודה בפועל

*** לא ניתן להיות ביותר ממסלול 1. מי שחזרו לעבוד בפברואר 2021 יכולים להיות בכל אחד מהמסלולים לפי יתר התנאים אבל אי אפשר לעמוד בחלק מהתנאים של מסלול 1 ובחלק של מסלול 2.

בנוסף, שולם מענק מורחב נוסף למי שהתמידו בעבודתם. זכאי למענק מי שקיבל מענק עידוד תעסוקה בעבור 25 ימים או יותר ובתנאי שהתחיל לעבוד בין 1.2.2021 ל-30.4.2021, קיבל לפחות 130 ימי אבטלה בתקופה שבין 1.1.2021-31.3.2020 ולא עבד כשכיר כלל בין 24.9.20 לבין 31.1.21. המענק שולם בשתי פעימות של 1,500 ש"ח כל אחת – הראשונה לאחר 25 ימים בהם שולם מענק עידוד תעסוקה והשנייה בתום 100 ימים בהם שולם מענק עידוד תעסוקה. המענקים וכן תוספת למענקים הובאו בחשבון כהכנסה מעבודה לעניין מבחני הכנסות לצורך גמלאות הביטוח הלאומי בלבד, ולא לכל דין אחר.

מספר מקבלי דמי אבטלה בחודש בממוצע בשנת 2021 היה **336,031** ירידה של כ-37% לעומת 2020.

שיעור דמי אבטלה ליום בש"ח, 2021

352.00	הסכום היומי הבסיסי
176.10	שכר יומי ממוצע לחייל משוחרר
9,722	מענק מלא לחייל משוחרר שעבד בעבודה מועדפת
1,761	הסכום המרבי (שכר יומי מרבי)
422.04	דמי אבטלה מרביים ליום לתקופה הראשונה
422.4	דמי אבטלה מרביים ליום לתקופה השנייה עד 30.6.2021
281.36	דמי אבטלה מרביים ליום לתקופה השנייה מ 1.7.2021

אסירי ציון

תושב או אזרח ישראל, שהרשות המאשרת הכירה בו כ**אסיר ציון** או כבן משפחה של אסיר ציון שנמצא במאסר או כבן משפחה של הרוג מלכות, זכאי לגמלאות על-פי חוק התגמולים לאסירי ציון ובני משפחותיהם התשנ"ב – 1992. הגמלאות מותנות במבחן הכנסה.

אסירי ציון נכים זכאים גם לגמלה בעין (הטבה) כמו טיפול רפואי ושיקום מקצועי. בן משפחה של אסיר ציון ששוהה בכלא או שנפטר עשוי להיות זכאי גם הוא להטבות.

מספר מקבלי קצבת אסירי ציון בשנת 2021 היה **632**, ירידה של כ 6% לעומת שנת 2020.

לא נעשו שינויי חקיקה בשנת 2021.

שיקום מקצועי

על-פי חוק הביטוח הלאומי (1968) ותיקון מס' 13 לחוק (1974), לשיקום מקצועי זכאים:

- מי שנפגעו בעבודה.
- בעלי מוגבלות (מלידה, מתאונה או ממחלה), ואם הם אינם מתאימים לשיקום – בני זוגם.
- אלמנים ואלמנות.

לשיקום מקצועי זכאים גם נפגעי פעולת איבה ובני המשפחות השכולות, במסגרת הטבות חוק נפגע פעולת איבה (1974).

שירותי השיקום ניתנים על ידי עובדים סוציאליים במחלקות השיקום בסניפי הביטוח הלאומי והם כוללים: אבחון והערכה, טרום הכשרה מקצועית, הכשרה מקצועית, ייעוץ לקריירה, תכניות שיקום מותאמות אישית, השכלה אקדמית והשמה בעבודה. מרבית השירותים ניתנים על-ידי הביטוח הלאומי וחלקם ניתנים במסגרות ייעודיות כגון מרכזי שיקום. תהליך השיקום מתחיל עם פנייה של המבוטח או של נציג הקהילה או ביוזמה של המוסד.

מספר משתקמים לפי מטרת הטיפול בשנת 2021 היה **21,837**, עליה של כ 6% לעומת 2020.

מספר משתקמים שסיימו טיפול שיקומי בשנת 2021 היה **12,899**, עליה של כ 9.4% לעומת 2020.

לא נעשו שינויי חקיקה בשנת 2021.

נפגעי איבה

נפגעי פעולות איבה ובני משפחותיהם זכאים, על פי החוק, לתגמולים כספיים ולהטבות שונות, המיועדים לסייע להם ולתמוך בהחלמתם – כגון תגמולים חודשיים, שיקום, מענקים שנתיים ומענקים חד פעמיים. הזכאות נקבעת על פי חוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה התש"ל-1970. התגמולים הכספיים נקבעים על פי חוק הנכים (תגמולים ושיקום) תשי"ט-1959, והם מחושבים בדרך כלל על פי שכרם של עובדי מדינה בדירוג המנהלי ומתעדכנים בהתאם לעדכונים במשק (הסכמי עבודה או תוספות יוקר).

בן משפחה של נפגע פעולת טרור שנהרג זכאי לקצבה חודשית (באותו שיעור של קצבה המשולמת לבני משפחתו של חייל שנהרג בעת מילוי תפקיד), לשיקום מקצועי ולמענק חד פעמי. בחוק ההתייעלות הכלכלית לשנים 2021-2022 (חוק ההסדרים) היו שינויים לגבי 2 מרכיבים המעודכנים לפי השכר הממוצע "מענק להוצאות קבורה לנפגעי פעולות איבה" ו"מענק הוצאות קבורה" (אחזקת קבר). למרות הקפאת השכר הממוצע ב-22' מרכיבים אלה עודכנו ב-2.45%. מספר מקבלי קצבת נפגעי איבה בשנת 2021 היה 5,427, עליה של כ 7% לעומת שנת 2020.

זכויות עובדים בפשיטת רגל ופירוק תאגיד

חוק ביטוח זכויות עובדים **בפשיטת רגל ופירוק תאגיד** נחקק בשנת 1975, כדי להגן על עובדים, שזכויותיהם נפגעו כתוצאה מקשיים, שאליהם נקלע מקום עבודתם, ובשל קשיים אלה ניתן צו פירוק או צו פשיטת רגל.

בהתאם לחוק, עובד שכיר שמעסיקו פשט את הרגל או שהחברה שעבד בה התפרקה, זכאי לתשלום גמלה מהביטוח הלאומי הכוללת את התשלומים האלה, שמעסיקו נשאר חייב לו, עד לסכום המקסימלי הקבוע בחוק:

1. שכר העבודה
2. פיצויי הפיטורין
3. תשלום לקופת הגמל.

בשנת 2021 התקבלו בביטוח לאומי כ-12,500 תביעות חדשות לקצבת פש"ר, ירידה של כ 4% לעומת שנת 2020.

לא נעשו שינויי חקיקה בשנת 2021.

יעוץ לאזרח הוותיק ולמשפחתו

שירות הייעוץ לאזרח הוותיק ולמשפחתו הוקם בשנת 1972 כפרויקט של גמלאים מתנדבים המסייעים לאזרחים ותיקים אחרים. השירות החל עם מתנדבים מעטים בחמישה סניפים, ועם השנים התרחב מאוד, וכיום פועלים במסגרתו כאלף מתנדבים בכל הארץ.

מתנדבי השירות מקיימים קשר חברתי קבוע ותומך עם האזרחים הוותיקים ומסייעים להם למצות את זכויותיהם בביטוח הלאומי ובארגונים אחרים. העובדה שהמתנדב אזרח וותיק אף הוא מאפשרת לו להבין את תחושותיו של האזרח הוותיק הנועץ ואת בעיותיו הקשורות לזיקנה.

המתנדבים נדרשים לעבור קורס הכשרה של ארבעה חודשים, שבמהלכו הם לומדים על הצרכים המיוחדים של האזרחים הוותיקים ועל השינויים המתרחשים בגיל הזה, ומפתחים את המיומנויות הנדרשות לעבודה עם אזרחים ותיקים. את השירות מנהלים עובדים סוציאליים מומחים בגרונטולוגיה ובהתנדבות.

כל השירותים של שירות הייעוץ לאזרח הוותיק ולמשפחתו ניתנים ללא תשלום.

אמנות בינלאומיות

אמנה בינלאומית לביטחון סוציאלי היא הסכם שנחתם בין מדינת ישראל לבין מדינה אחרת, כדי לשמור על הזכויות הסוציאליות של מי שעברו ממדינה למדינה וכדי למנוע כפל תשלום דמי ביטוח מישראלים השוהים בחו"ל ועובדים שם.

המדינות שעמן חתמה ישראל על אמנות הן: בריטניה, הולנד, צרפת, בלגיה, אוסטריה, גרמניה, שוודיה, שווייץ, דנמרק, פינלנד, אורוגוואי, צ'כיה, נורבגיה, בולגריה, סלובקיה, רומניה והפדרציה הרוסית. אמנה המסדירה מניעת כפל תשלום דמי ביטוח לאומי בלבד נחתמה עם קנדה.

האמנות חלות על תושבי ישראל ועל אזרחי המדינות הללו ובני משפחותיהם ובכל אמנה מפורטים ענפי הביטוח הכלולים בה. האמנות הרחבות כוללות את רוב ענפי הביטוח: אזרח ותיק (זיקנה), שאירים, נכות, נפגעי עבודה, ילדים ואימהות.

במהלך שנה זו, נכנסה לתוקף אמנה חדשה לביטחון סוציאלי עם פולין.

בנוסף, נחתמו אמנות חדשות עם: ארגנטינה וברזיל.

תשלום דמי ביטוח

תיקון מס' 224 והוראת שעה - התשפ"א 2021 - פטור מתשלום דמי ביטוח

התיקון קובע, כהוראת השעה, כי מעסיק יהא פטור מתשלום דמי ביטוח לאומי (ודמי ביטוח בריאות) בחודשים בהם שהה עובדו בחל"ת בין חודשים 04/2020 – 06/2021.

עוד קובע התיקון, בהוראת קבע, כי לאחר התקופה האמורה (בה קיים פטור מלא כאמור) חיוב דמי הביטוח ייגזר ממשכורתו של העובד בחודש שקדם לחודש שבו יצא לחל"ת, ובכל מקרה לא יעלה על שכר המינימום.

שיעורי דמי ביטוח הנגבים מהמעסיק בעד העובד, לפי ענפים (אחוזים מהשכר)

שיעור מופחת	שיעור רגיל	החל מיום 1.1.2019
7.05	19.60	סה"כ
3.95	14.60	סה"כ לפי חוק ביטוח לאומי
1.52	5.89	זיקנה ושארים
0.05	0.33	סיעוד
0.37	2.28	נכות כללית
0.02	0.13	נפגעי תאונות
0.47	2.06	נפגעי עבודה
0.15	1.40	אימהות
1.32	2.08	ילדים
0.04	0.37	אבטלה
0.01	0.06	פשיטת רגל
3.10	5.00	ביטוח בריאות

שיעורי דמי ביטוח הנגבים מהעצמאי, לפי ענפים (אחוזים מהשכר)

שיעור מופחת	שיעור רגיל	החל מיום 1.1.2017
5.97	17.83	סה"כ
2.87	12.83	סה"כ לפי חוק ביטוח לאומי
1.32	5.95	זיקנה ושארים
0.05	0.21	סיעוד
0.47	2.12	נכות כללית
0.03	0.09	נפגעי תאונות
0.17	0.78	נפגעי עבודה
0.24	0.94	אמהות
0.59	2.74	ילדים
3.10	5.00	ביטוח בריאות

שינוי שיעור השתתפות משרד האוצר בגביית דמי ביטוח

בשנת 2021 שיעור ההשתתפות היה כמפורט: בינואר 55.74% והחל מפברואר הוא עלה ל 57.26% בעקבות שינויי חקיקה הקשורים להסכם הנכים ולשיבוב וכן שינויי בענפים זקנה ושארים, סיעוד ועוד.

קרנות הביטוח הלאומי

קרנות הביטוח הלאומי הן קרנות ממשלתיות המיועדות לצמצום פערים חברתיים וטיפוח, העצמה ושיפור איכות החיים של אוכלוסיות במצבי סיכון. יחד עם שותפים במגזר הציבורי, השלישי והעסקי פועלות הקרנות לפיתוח, הרחבה וחיזוק של השירותים החברתיים בישראל.

הקרנות מסייעות במימון וליווי מקצועי של פרויקטים ותכניות חברתיות, פיתוח תורה מקצועית לתכניות חדשות וקידום שינויים בתחום מדיניות הרווחה בישראל. הביטוח הלאומי פועל באמצעות חמש קרנות: הקרן לפיתוח שירותים לנכים, קרן סיעוד, קרן ילדים ונוער בסיכון, קרן מפעלים מיוחדים וקרן מנוף.

נדבך מרכזי בפעילות הקרנות הוא בסיוע לארגונים ורשויות מקומיות להקמה ושדרוג של שירותים חברתיים. כמו כן, כגוף מרכזי באקו-סיסטם החברתי, הקרנות קשובות תמיד ליוזמות חדשניות בשדה, ומובילות ושותפות בתהליכי פיתוח חדשניים לרווחת אוכלוסיות במצבי סיכון.

הקרן לפיתוח שירותים לנכים

הקרן לפיתוח שירותים לנכים מסייעת לגופים ציבוריים לפתח שירותים לאנשים עם מוגבלות כדי לשלבם בחברה ובעבודה ולשפר את רווחתם. הקרן פועלת בתחומים האלה: החינוך המיוחד והגיל הרך; שיקום תעסוקה לנכים; דיור מוגן בקהילה; פעילויות פנאי וספורט; שיפור תנאים פיזיים במוסדות לנכים ורכישת ציוד לשיקום; וסיוע בהנגשה לנכים במבנים ציבוריים. הקרן גם מסייעת בשיפור איכות החיים והשירותים במוסדות. הקרן מסייעת בפיתוח שירותים המיועדים למגוון רחב של אוכלוסיות עם מוגבלות, כגון: נפגעי נפש, אנשים עם מוגבלות שכלית, נפגעי ראש, עיוורים וליקויי ראייה, חרשים וכבדי שמיעה, אנשים ברצף האוטיסטי, אנשים עם מוגבלות מוטורית קשה, נפגעי מחלות, אנשים עם לקות למידה קשה וקשיי קשב וריכוז ועוד. פעילותה של הקרן מעוגנת בחוק הביטוח הלאומי (נוסח משולב), תשנ"ה – 1995, סעיף 220, והיא פועלת על פי תקנון שאושר על ידי מנהלת המוסד בהתייעצות עם ועדת הנכות של מועצת המוסד.

קרן סיעוד

קרן סיעוד מסייעת לגופים בפיתוח שירותים עבור קשישים מוגבלים בקהילה ובמוסדות, על מנת לשפר את בריאתם ורווחתם של הקשישים בישראל ולצמצם תהליכי הידרדרות תפקודית. הסיוע ניתן לפיתוח תשתיות ולהצטיידות למסגרות בקהילה (כמו מרכזי יום ומועדוני מופת) ובמוסדות (בתי אבות ציבוריים ופרטיים), ולפיתוח מודלים חדשניים לתפעול מסגרות לקשישים מוגבלים בקהילה ובמוסדות ושירותים חדשניים. פעילותה של הקרן מעוגנת בחוק הביטוח הלאומי (נוסח משולב), תשנ"ה – 1995, סעיף 237.

הקרן למפעלים מיוחדים

הקרן למפעלים מיוחדים מסייעת לארגונים חברתיים ולרשויות מקומיות לפתח שירותים חברתיים בעלי מרכיב ניסיוני וחדשני עבור מגוון אוכלוסיות במצבי סיכון, ובהם: משפחות בעוני ובאבטלה, קשישים, אנשים עם צרכים מיוחדים, צעירים בסיכון ועוד. הקרן פועלת כ"קרן הון-סיכון חברתית" המעניקה ידע וניסיון מקצועי בפיתוח שירותי רווחה ושיפור הביטחון הסוציאלי, ומשתתפת במימון התכנית וההערכה המחקרית. פעילות הקרן נעשית בשיתוף פעולה עם משרדי

ממשלה, ארגונים ציבוריים וקרנות פילנתרופיות, והיא מעוגנת בחוק הביטוח הלאומי (נוסח משולב) תשנ"ה – 1995, סעיף 36, ובתקנון שאושר על ידי מנהלת המוסד בהתייעצות עם וועדות מועצת המוסד.

קרן לילדים ונוער בסיכון

הקרן לילדים ובני נוער בסיכון פועלת החל משנת 2004, לקדם את הטיפול בילדים ובני נוער בסיכון שטרם מלאו להם 18 שנים הנמצאים בסיכון בשל הזנחה, התעללות, אלימות ופגיעה מינית, לרבות ילדים ובני נוער שעברו על החוק, משתמשים בסמים או חשופים לתנאי חיים מסכנים. הקרן פועלת להרחיב את אוכלוסיית היעד של הקרן לצעירים עד גיל 23. פעילותה של הקרן מכוונת לפיתוח והטמעת מודלים ותוכניות מערכתיות בהתאם לצרכים של אוכלוסיית היעד. לקרן שיתופי פעולה משמעותיים עם משרדי הרווחה, החינוך, הבריאות, הקליטה והכלכלה, כמו גם מיזמים משותפים עם קרנות פרטיות, ארגונים ציבוריים וארגונים עסקיים. פעילותה של הקרן מעוגנת בחוק הביטוח הלאומי (נוסח משולב), תשנ"ה – 1995, סעיף 74, והיא פועלת על פי תקנון שאושר על ידי מנהלת המוסד בהתייעצות עם וועדות מועצת המוסד.

קרן מנוף למניעת תאונות בעבודה

קרן מנוף מיועדת למימון פעולות למניעת תאונות בעבודה ולעידוד תכניות להגברת הבטיחות והגהות – מימון מחקרים בתחום הבטיחות והגהות בעבודה ויישום מסקנותיהם במפעלים; פיתוח ושיפור אמצעי בטיחות חדשניים; איתור סיכונים מקצועיים ומפגעים בטיחותיים במקומות עבודה; וסיוע ברכישת אמצעי בטיחות חדשניים, בפעולות הסברה והדרכה ובמצעי הסברה ופרסום. פעילותה של הקרן מעוגנת בחוק הביטוח הלאומי (נוסח משולב), תשנ"ה – 1995, סעיף 149, והיא פועלת על פי התקנות הנלוות לחוק ועל פי התקנון שאושר על ידי מנהלת המוסד.

לא היו שינויי חקיקה בשנת 2021.